

16 märts 2026.a.

ARUPÄRIMINE

Eesti ja Läti majanduskasvu erinevused

2025. aasta ametlikud majandusandmed näitavad selget erinevust Eesti ja Läti majandusarengus. Statistikaamet andmetel kasvas Eesti sisemajanduse koguprodukt 2025. aastal 0,6 protsenti võrreldes eelneva aastaga. Samas teatas Centrālā statistikas pārvalde, et Läti majandus kasvas 2025. aastal 2,1 protsenti. See tähendab, et Läti majandus kasvas enam kui kolm korda kiiremini kui Eesti majandus.

Oluline on rõhutada, et Eesti ja Läti asuvad samas geopoliitilises ja majanduslikus ruumis. Mõlemad riigid on Euroopa Liidu ja euroala liikmed, mõlemat on mõjutanud Ukraina sõja tagajärjed, energiahindade kõikumine, rahapoliitika karmistumine ning nõrgenenud välisnõudlus.

Sellest hoolimata oli majandusdünaamika erinev. Läti puhul tõid kasvu eelkõige töötlev tööstus, ehitus ja kasvanud eratarbimine. Eesti puhul jäi majanduskasv tagasihoidlikuks ning mitmes sektoris – sealhulgas kaubanduses ja ehituses – oli areng nõrk või lausa negatiivne. Eratarbimine on püsinud surve all ning ettevõtete kindlustunne on olnud madal.

Selline erinevus tõstatab õigustatud küsimuse: kui väliskeskkond on sarnane, siis milline roll on riigi sisepoliitistel otsustel, majanduspoliitikal ja valitsuse tegevusel? Sealhulgas on oluline hinnata riigi rahanduspoliitika rolli majandusarengus. Maksu- ja eelarvepoliitika mõjutavad otseselt ettevõtluskeskkonda, investeeringuid, tarbimist ning üldist majanduskindlustunnet. Viimastel aastatel on Eestis tehtud mitmeid maksu- ja eelarvepoliitilisi otsuseid, mille mõju majanduse arengule ja konkurentsivõimele vajab põhjalikku analüüsi.

Majanduskasv ei ole pelgalt statistiline näitaja. See mõjutab otseselt inimeste sissetulekuid, töökohtade loomist, riigieelarve tulubaasi, investeeringuid ning Eesti pikaajalist konkurentsivõimet. Kui lähinaabri majandus kasvab oluliselt kiiremini, tuleb olukorda analüüsida põhjalikult ja ausalt.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Kuidas hindab valitsus Eesti 2025. aasta majanduskasvu (0,6%) võrreldes Läti 2,1% kasvuga ning millised on valitsuse hinnangul peamised põhjused, miks Eesti jäi naaberriigist oluliselt maha?

2. Kas Te näete, et Eestis viimastel aastatel tehtud maksu- ja eelarvepoliitilised otsused on mõjutanud negatiivselt eratarbimist, ettevõtete investeerimisvalmidust ja üldist majanduskindlustunnet?
3. Milline on Teie hinnangul riigi rahanduspoliitika – sealhulgas maksupoliitika ja riigieelarve kulupoliitika – mõju Eesti majanduse arengule ja konkurentsivõimele võrreldes Läti majanduspoliitikaga?
4. Kuidas Te selgitate olukorda, kus samas geopoliitilises keskkonnas suutis Läti tagada tugevama tööstuse ja ehituse kasvu, samal ajal kui Eestis on need sektorid olnud surve all?
5. Kas Eesti majanduskasvu aeglustumise taga võivad olla poliitilised valikud, sealhulgas maksutõusud, regulatiivsed muudatused või ebapiisavad majandust elavdavad meetmed?
6. Milliseid konkreetseid samme plaanite teha, et suurendada ettevõtete kindlustunnet, soodustada investeringuid ning taastada eratarbimise kasv juba lähiaastatel?
7. Kas Te olete valmis tunnistama, et osa majandusarengu mahajäämusest võib tuleneda sisepoliitilistest otsustest, sealhulgas rahanduspoliitilistest valikutest, ning vajadusel oma majanduspoliitikat korrigeerima?
8. Kuidas tagab valitsus, et Eesti ei jää pikemaajaliselt madalama kasvutempo lõksu võrreldes naaberriikidega, mis võib vähendada riigi konkurentsivõimet ja inimeste heaolu?

Lugupidamisega

Vadim Belobravtsev
Alersei Jevgen'ev
Petr Erml
Vladimir Arkhipov